

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI
RELAȚIILOR CU MEDIUL DE AFACERI

Nr. 3735/CGB/22.09.2016

Aprob

Klaus Werner IOHANNIS

Președintele României

De acord,

Dacian Julien CIOLOȘ

Prim-ministru

MEMORANDUM

De la: Lazăr Comănescu, Ministrul Afacerilor Externe

Costin Grigore Borc, Viceprim-ministru,
Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri

Tema: Semnarea de către România a Acordului economic și comercial cuprinzător între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Canada, pe de altă parte (în continuare „CETA”)

Prezentul memorandum a fost elaborat și promovat în baza Legii nr. 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de-o parte, și state terțe sau organizații internaționale, pe de altă parte.

Acest demers este complementar celor de la nivelul Uniunii (vizând aprobarea deciziei CONS privind semnarea în numele UE a Acordului) și acoperă partea de procedură la nivel național necesară în vederea semnării acestui acord de către România, alături de UE și celelalte state membre UE.

Se are în vedere adoptarea *Propunerii de Decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului economic și comercial cuprinzător dintre Canada, pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de altă parte, la nivelul COREPER, până la 12 octombrie 2016.*

Semnarea Acordului de către UE și Canada este prevăzută a avea loc pe data de 27 octombrie 2016, cu ocazia Summit-ului UE Canada.

Pentru a facilita procesul de semnare, Acordul va fi pus la dispoziția SM în vederea semnării de către Miniștri/reprezentanții desemnați în reuniunea Consiliului UE din 18 octombrie 2016. Alternativ, este posibilă semnarea de către Reprezentantul Permanent în marja reuniunii Coreper II din 26 octombrie 2016.

I. Elemente de context și istoricul negocierilor

În luna aprilie 2009, Consiliul UE a autorizat Comisia Europeană să negocieze un acord comercial cu Canada, negocierile fiind lansate în luna mai 2009 și finalizate și parafate la nivel de negociatori-șefi la data de 1 august 2014. Textul revizuit din punct de vedere juridic al Acordului economic și comercial cuprinzător (CETA) a fost publicat la data de 29 februarie 2016.

Canada reprezintă un partener comercial strategic al Uniunii Europene (UE) cu care s-a avut în vedere crearea unui cadru juridic cât mai ambițios de natură să creeze noi oportunități comerciale și de investiții, în principal prin îmbunătățirea accesului pe piață al bunurilor și serviciilor și prin consolidarea normelor privind comerțul bilateral între operatorii economici europeni și canadieni.

CETA va elimina peste 99% din taxele vamale aplicate de cei doi parteneri și va crea oportunități considerabile de acces pe piață pentru comerțul cu mărfuri, servicii și investiții.

Studiul comun UE-Canada preconizează crearea de noi venituri pentru cele două economii de peste 19 miliarde Euro, din care cca. 11 miliarde Euro pentru UE și cca. 8 miliarde Euro pentru Canada. Exporturile europene ar urma să crească cu cca. 24% (17 miliarde Euro anual), iar exporturile canadiene cu cca. 20% (8 miliarde Euro anual). Creșterea cea mai consistentă pentru UE este atribuită comerțului cu servicii (50%), eliminării taxelor vamale (25%) și eliminării barierelor netarifare (NTBs) (25%).

CETA nu va avea ca efect modificarea sau reducerea nivelului de exigență a legislației UE și nici modificarea, reducerea sau eliminarea standardelor UE din domeniile de reglementare.

Prevederile CETA nu vor obliga partenerii de acord să modifice sau să dereglementeze serviciile publice precum aprovizionarea cu apă, sănătate, servicii sociale, educație și nici să împiedice guvernele statelor membre să reglementeze cum vor, aceste domenii specifice.

Standardele și reglementările în materie de siguranța alimentară, siguranța produselor, protecției consumatorilor, standardele sociale, de sănătate, de mediu și din domeniul muncii vor rămâne neschimbate.

CETA este un acord comercial și de investiții cuprinzător care conține dispoziții privind tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor, măsuri de apărare comercială, bariere netarifare în calea comerțului, măsuri sanitare și fitosanitare, regimul vamal și facilitarea comerțului, subvenții, investiții, comerțul transfrontalier cu servicii, intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice în scop profesional, recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, reglementări interne, servicii financiare, servicii de transport maritim internațional, telecomunicații, comerț electronic, concurența, întreprinderi de stat, monopoli și întreprinderi cărora li s-au acordat drepturi sau privilegii speciale, cooperarea în materie de reglementare, comerțul și dezvoltarea durabilă, comerțul și munca, comerțul și mediul, cooperare economică, dispoziții administrative și instituționale, transparența și soluționarea litigiilor.

Noul sistem de soluționare a litigiilor în domeniul investițiilor (ce a fost propus și în contextul negocierilor Parteneriatului Transatlantic cu SUA) creează un sistem jurisdicțional independent, prin intermediul unui tribunal permanent și o curte de apel, în cadrul căruia procedurile de soluționare a litigiilor se vor derula transparent și imparțial.

II. Relevanța acordului pentru România

Din analiza efectuată în cadrul Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri (MECRMA) asupra structurii și volumului exporturilor românești de bunuri pe piața canadiană, rezultă un nivel relativ modest al performanțelor comerciale.

Valoarea totală a exporturilor românești pe piața canadiană înregistrată în anul 2014 este de 155 milioane Euro, în timp ce pentru anul 2015 a fost înregistrată o scădere drastică de până la 75 milioane Euro.

Principalele grupe de produse la exportul pe piața Canadei includ produsele industriei constructoare de mașini, inclusiv electrotehnică, produse siderurgice, produse chimice și farmaceutice, produse textile și articole de îmbrăcăminte, produse agroalimentare, mobilă și produse din lemn.

Acordul CETA va reprezenta un cadru juridic extrem de favorabil pentru maximizarea și diversificarea exporturilor românești de bunuri și servicii și pentru participarea la contractele de achiziții publice canadiene, la nivel federal, provincii și municipalități.

Avem în vedere pe lângă produsele industriei de mașini și o diversificare a exporturilor de produse agro-alimentare, mai ales cele cu valoare adăugată mai mare, respectiv produsele agricole procesate, creșterea volumului produselor chimice, a produselor farmaceutice, inclusiv a produselor cosmetice, plastice și cauciucuri, articole de ceramică și sticlărie, mobilă și produse din lemn, textile, confecții și încălțăminte, articole de pielărie, nave de croazieră, servicii de IT, transporturi și alte servicii.

Protecția investițiilor și sistemul de curți agreeat pentru soluționarea diferendelor stat-investitor reprezintă unul din câștigurile majore ale acordului CETA, cele două părți urmând să susțină împreună includerea acestui sistem în sistemul multilateral/OMC.

III. Aplicarea provizorie

Conform art. 30.7 alin. 2 lit. a din Acord, acesta poate fi aplicat provizoriu în întregime de la data la care Părțile notifică îndeplinirea procedurilor interne necesare în acest sens sau de la o dată convenită de către Părți; secțiunile/capitolele/articolele din acord pe care una din Părți alege să nu le aplice provizoriu trebuie notificate expres și, în orice caz, vor fi declanșate consultări (conform art. 30.7, alin 2, lit. b); în cazul unor obiecții, Acordul nu se va mai aplica provizoriu¹.

La data de 5 iulie 2016 Comisia Europeană a circulat proiectele de Decizii ale Consiliului UE privind semnarea, încheierea și aplicarea provizorie a CETA.

În opinia Comisiei, aplicarea provizorie ar trebui să vizeze întregul acord (în memorandumul explicativ este indicată argumentația COM din cauza A-2/15², premisa fiind că obiectivele și conținutul FTA cu Singapore sunt aceleași și în CETA).

Procesul de stabilire a ariei de aplicare provizorie are nu doar o componentă juridică, ci și una politică (Serviciul Juridic al Consiliului menționând că este la latitudinea statelor membre agreearea prin decizia Consiliului vizând aplicarea provizorie a extinderii aplicării provizorii inclusiv asupra domeniilor din acord de competență partajată între Uniune și statele membre).

Având în vedere poziționarea constantă a României față de acest acord în funcție de evoluțiile privind subiectul vizelor în relație cu Canada, precum și faptul că Legea nr. 276/2011 impune doar condiția existenței unei prevederi exprese în acord privind posibilitatea aplicării provizorii - condiție îndeplinită, așa cum am arătat mai sus - poziția României în ceea ce privește aplicarea provizorie, precum și în ceea ce privește semnarea/încheierea CETA se va întemeia direct și exclusiv pe argumentul politic legat de politica în materia vizelor: susținere fermă a eliminării regimului vizelor de către Canada pentru toți cetățenii români, în vederea aplicării nediscriminatorii între statele membre UE a concesiilor comerciale convenite în acordul CETA.

Textul integral al CETA, precum și *Propunerea de Decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului economic și comercial cuprinzător dintre Canada, pe de o parte, și Uniunea Europeană și statele sale*

¹ A se avea în vedere faptul că, în conformitate cu același paragraf, cealaltă Parte poate indica, la rândul său, dacă nu intenționează să aplice provizoriu părțile echivalente din Acord.

² Cerere de aviz prezentată de Comisia Europeană în temeiul articolului 218 alineatul (11) TFUE privind posibilitatea ca Uniunea Europeană să încheie singură acordul de comerț-liber cu Singapore.

membre, pe de altă parte sunt anexate prezentului memorandum, conform art. 3, alin. 5 din Legea nr. 276/2011.

Avizele ministerelor cu competențe pe domeniile reglementate de acord au fost solicitate în conformitate cu dispozițiile art. 3, alin. 2 și ale art. 4, alin. 1 din Legea nr. 276/2011.

Față de cele de mai sus, vă rugăm să aprobați:

- a) Semnarea de către România a *Acordului economic și comercial cuprinzător între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Canada, pe de altă parte*, sub condiția unei decizii favorabile României a autorităților canadiene privind problematica vizelor în sensul eliminării acestora pentru toți cetățenii români;
- b) Semnarea va interveni pe baza unei note de informare în Guvern, care va fi transmisă și Administrației Prezidențiale, prin care va fi confirmată îndeplinirea condiției privind decizia autorităților canadiene favorabilă României.
- c) Acordul să fie semnat de Reprezentantul Permanent al României pe lângă UE sau de către o altă persoană de nivel corespunzător, desemnată în acest scop (Ministerul Afacerilor Externe va elibera, după caz, depline puteri).